

اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

بر اساس ماده واحده قانون وظایف و مسئولیتهای جمعیت هلال احمر مصوب ۲۰/۱۰/۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی، جمعیت هلال احمر (جمعیت شیر و خورشید سرخ سابق) دارای شخصیت حقوقی مستقل می باشد و به کلیه تعهدات و قراردادهای مصوب بین المللی مربوط به اهداف، وظایف و مسوولیت های جمعیت هلال احمر و صلیب سرخ جهانی و مقررات اتحادیه جهانی صلیب سرخ و هلال احمر که با سیاست ها و قوانین جمهوری اسلامی ایران مغایرت نداشته باشد پای بند بوده و روابط خود را در چارچوب سیاست خارجی کشور با کلیه جمعیت های هلال احمر و صلیب سرخ در جهان محفوظ داشته و در مسائل امدادی برون مرزی و درون مرزی و تعهدات مربوطه بر طبق اساسنامه ای که به پیشنهاد جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی و ۱* با تأیید وزارت بهداشت به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد، عمل می کند. این ماده مشتمل بر پنج تبصره می باشد که قسمت آخر ماده مذکور و ۲* تبصره ۴ آن با توجه به این اساسنامه و توضیحات ارائه شده در ذیل، کان لم یکن می باشد.

تاریخچه تصویب و اصلاحات اساسنامه جمعیت هلال احمر

در تاریخ ۸/۲/۱۳۶۷ نخستین اساسنامه قانونی جمعیت هلال احمر به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. سپس به درخواست جمعیت، قانون اصلاح موادی از قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۲۲/۱۲/۷۴ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب که این اصلاحیه، علاوه بر تعیین علامت جمعیت هلال احمر به عنوان نشان اختصاصی، موظف نمودن کلیه ارگانها و نهادهای سازمان های دولتی و نیروهای نظامی و انتظامی به تخلیه و تحویل املاک جمعیت را در پی داشت.

دومین اصلاحیه در تاریخ ۲۸/۲/۷۹ تحت عنوان قانون اصلاح ماده ۲۰ قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر مشتمل بر ماده واحده ای به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که براساس آن، جمعیت و مؤسسات وابسته به آن و شرکت هایی که حداقل نود و نه درصد سهام آن متعلق به جمعیت باشد از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق

گمرکی، سود بازرگانی، حق الثبت و هرگونه عوارض و کلیه هزینه‌های دادرسی در تمام مراحل رسیدگی معاف گردیدند.

در سال ۱۳۸۱ بار دیگر بنا به درخواست جمعیت، طرح اصلاح موادی از قانون اساسنامه جمعیت درمجلس شورای اسلامی مطرح و درتاریخ ۲۴/۲/۸۲ تصویب بطوری که طی آن به فعالیت های درون مرزی، برون مرزی و ارکان جمعیت اشاره گردیده است.

در سال ۱۳۸۸ نیز به درخواست جمعیت هلال احمر، حضور نمایندگی ولی فقیه در ارکان جمعیت بصورتی پررنگ‌تر از گذشته در مجلس شورای اسلامی بررسی، بطوریکه در جلسه علنی مورخ ۳۰/۲/۸۸ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳/۳/۸۸ به تایید شورای محترم نگهبان رسید. این اصلاحات در مواد (۷) و (۱۰) اساسنامه جمعیت هلال احمر لحاظ شده است.

اساسنامه

ماده ۱- جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران (جمعیت شیر و خورشید سرخ سابق) که در این اساسنامه جمعیت نامیده می‌شود، مؤسسه ای خیریه، غیر انتفاعی و دارای شخصیت حقوقی مستقل می باشد. جمعیت، به کلیه تعهدات و قراردادهای بین‌المللی مربوط به اهداف و وظایف جمعیت های هلال احمر و صلیب سرخ و نیز مقررات اتحادیه جمعیت های صلیب سرخ و هلال احمر که با قانون اساسی و سایر قوانین جمهوری اسلامی ایران مغایرت نداشته باشد، پایبند بوده و در مسایل امدادی و بهداشتی درمانی برون مرزی و درون مرزی و تعهدات مربوطه در راستای سیاست‌های دولت جمهوری اسلامی ایران طبق اساسنامه عمل می‌کند.

ماده ۲- اهداف جمعیت عبارتند از: تلاش برای تسکین آلام بشری، تامین احترام انسانها و کوشش در جهت برقراری دوستی و تفاهم متقابل و صلح پایدار میان ملت ها و همچنین حمایت از زندگی و سلامت انسانها بدون در نظر گرفتن هیچگونه تبعیض میان آنها .

ماده ۳- وظایف جمعیت در سطح کشور و خارج از کشور بدین قرار است:

۱- ارایه خدمات امدادی در هنگام بروز حوادث و سوانح طبیعی مثل زلزله و سیل و غیره در داخل و خارج از کشور.

۲- ارایه کمک های اولیه در حوادث غیر مترقبه به وسیله ی امدادگران.

۳- برنامه ریزی و اقدام در جهت آمادگی مقابله با حوادث و سوانح و آموزش عمومی در این زمینه و تربیت کادر امدادی و نیروی انسانی مورد نیاز.

۴- ارسال کمک و اعزام عوامل امدادی و درمانی به سایر کشورها در صورت لزوم.

۵- کمک به امر توانبخشی و ارایه خدمات اجتماعی در جهت تسکین آلام آوارگان، پناهندگان، مرضی و معلولین و ایجاد حس تعاون، تفاهم، دوستی و نیکوکاری بین مردم .

۶- تلاش در جهت تسکین آلام بشری و کمک به امر سلامت جامعه و دفاع از ارزشهای انسانی و کوشش در جهت برقراری دوستی و تفاهم متقابل و صلح پایدار میان ملت ها .

۷- اداره امور جوانان جمعیت و توسعه مشارکت جوانان در تصمیم گیری ها و فعالیتهای مربوط به آنها و تربیت و آموزش جوانان مذکور به منظور آماده ساختن آنان در انجام خدمات امدادی و عام المنفعه.

۸- کمک به تهیه دارو و وسایل و تجهیزات پزشکی مورد نیاز مراکز بهداشتی، درمانی و آموزشی کشور با موافقت وزارت بهداشت و با همکاری هلال احمر و صلیب سرخ جهانی که عضو اتحادیه بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر جهانی هستند .

تبصره ۱- کمک های ارسالی جمعیت به سایر کشورها به صورت جنسی و یا نقدی و یا خدمات انسانی خواهد بود.

تبصره ۲- هزینه آن قسمت از خدمات و کمک های اولیه امدادی و یا سایر خدماتی که از طرف دولت در سطح کشور و کمک امدادی و درمانی و بهداشتی خارج از کشور به عهده جمعیت محول می شود، توسط دولت به جمعیت پرداخت می گردد تا طبق مقررات و ضوابط خاص جمعیت به مصرف رسانیده شود.

تبصره ۳- جمعیت مکلف است حتی الامکان نسبت به کمک های نقدی و جنسی که به آسیب دیدگان و نیازمندان خصوصاً در خارج از کشور انجام می دهد دقت و نظارت کامل اعمال کند تا این کمک ها به افرادی که استحقاق آن را دارند، برسد.

ماده ۴- در زمان جنگ و در تصادمات و برخوردهای مسلحانه، جمعیت و عوامل امدادی آن طبق مقررات ملی و بین المللی و مصون از هرگونه ممانعت و یا تعرض دستجات متخاصم، بی طرفانه به کمک مجروحین و آسیب دیدگان و پناهندگان و آوارگان و اسراء و جستجوی مفقودالاثرها شتافته و به طرفین درگیر به نحو یکسان و بدون هرگونه تبعیضی کمک های انسانی خود را عرضه می نماید و طرفین متخاصم مکلف به احترام و همکاری با جمعیت و عوامل آن می باشند.

تبصره - علامت هلال احمر نشان اختصاصی جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران بوده و استفاده از این علامت به استثناء بهداری نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران بدون اجازه قبلی از جمعیت ممنوع می باشد.

ماده ۵- کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و شرکت ها و موسسات دولتی بالاخص هواپیمائی و کشتیرانی و شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران و گمرگ ایران موظفند خصوصاً به هنگام بروز حوادث و یا در زمان جنگ، در اجرای وظایف جمعیت، همکاری و تشریک مساعی لازم را بنمایند .

ماده ۶- هر کس از زن و مرد و کوچک و بزرگ، بدون ملاحظات سیاسی، مذهبی، نژادی و با رعایت این اساسنامه و مطابق آیین نامه عضویت جمعیت می تواند عضو جمعیت گردد.

ماده ۷- ارکان جمعیت هلال احمر عبارتند از :

- ۱- مجمع عمومی، شورای عالی، رییس، دبیرکل، نمایندگی ولی فقیه در جمعیت با اذن معظم له، بازرس یا بازرسان.
- ۲- مجمع استان، هیات مدیره، مدیر عامل استان، بازرس یا بازرسان، مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در استان.
- ۳- مجمع شهرستان، شورای اجرائی شهرستان، رییس شعبه، بازرس یا بازرسان.

تبصره ۱- کلیه اعضاء و داوطلبین فعال جمعیت در هر شهرستان، عضو مجمع شهرستان محسوب شده و اعضای مجمع استان از نمایندگان معرفی شده مجامع شهرستانهای تابعه و اعضای مجمع عمومی نیز از نمایندگان معرفی شده از مجامع استانها تشکیل می شوند.

تبصره ۲- حد نصاب تشکیل و رسمیت یافتن جلسه مجمع عمومی و مجامع استانی و شهرستانی در نوبت اول با حضور دو سوم اعضاء هر مجمع خواهد بود و در صورت عدم تامین حد نصاب در نوبت اول، جلسه ی دوم که حداکثر پانزده روز بعد از نوبت اول خواهد بود با حضور هر تعداد از اعضاء رسمیت خواهد یافت.

تبصره ۳- هیات اجرائی فعلی موظف است در اولین فرصت ممکن، آیین نامه و دستورالعمل برگزاری انتخابات مجمع عمومی و مجامع استان و شهرستان را تدوین و تصویب نماید به نحوی که حداکثر ظرف مدت ۹ ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، مجامع استان و شهرستان و ظرف مدت یک سال، مجمع عمومی و سایر ارکان جمعیت مطابق این اصلاحیه تشکیل گردد.

تبصره ۴- جمعیت هلال احمر در سراسر کشور دارای شخصیت حقوقی واحد است.

ماده ۸ - وظایف و اختیارات مجمع عمومی و مجامع استان و شهرستان عبارت است از:

الف- وظایف و اختیارات مجمع عمومی.

۱- تعیین و تصویب سیاستهای کلان جمعیت.

۲- تصویب مرامنامه و نظامنامه جمعیت در چارچوب اساسنامه و مقررات فدراسیون بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر.

۳- تصویب برنامه و بودجه و ترازنامه سالانه جمعیت.

۴- تصویب آیین نامه ها و دستورالعمل های لازم در مورد شرح وظایف و اختیارات شورای عالی.

۵- استماع گزارش بازرس یا بازرسان.

۶- انتخاب هفت نفر از اعضای شورای عالی.

۷- انتخاب بازرس یا بازرسان.

ب- وظایف و اختیارات مجامع استان و شهرستان.

۱- تدوین برنامه های کلی استانی و شهرستانی در چارچوب مقررات و سیاستهای کلان جمعیت.

۲- پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه جمعیت مربوط به سطح بالاتر و تصویب ترازنامه سالانه جمعیت مربوطه.

۳- استماع گزارش بازرس یا بازرسان.

۴- انتخاب چهار نفر اعضای هیات مدیره برای استان و شورای اجرایی برای شهرستان.

۵- انتخاب بازرس یا بازرسان.

تبصره - شرایط اعضاء، چگونگی و شیوه دعوت و تشکیل مجامع استان و شهرستان و مجمع عمومی و برگزاری انتخابات بر اساس آیین نامه هایی خواهد بود که در دوره اول توسط هیات اجرایی فعلی و در دوره های بعد توسط مجمع عمومی تصویب

می گردد.

ماده ۹- وظایف و اختیارات رییس جمعیت به قرار زیر است:

- ۱- انتخاب و نصب یا عزل دبیرکل و خزانه دار کل و نظارت مستقیم و مستمر بر کار آنان.
- ۲- تشکیل و اداره جلسات شورای عالی.
- ۳- تمهید مقدمات تشکیل کنفرانس های بین المللی و منطقه ای مربوط به جمعیت هلال احمر و صلیب سرخ بین المللی در ایران.
- ۴- برقراری ارتباط با مقامات جمهوری اسلامی ایران .
- ۵- نظارت مستقیم و مستمر بر امور بین المللی جمعیت.
- ۶- دستور ارسال کمک ها و عوامل امدادی به سایر کشورها.
- ۷- مراقبت بر حسن اجرای اساسنامه و نظارت بر اجرای مقررات بین المللی انسانی.
- ۸- مراقبت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی و سایر مقررات ناظر بر کار جمعیت.
- ۹- اعطای نشان های درجه اول مخصوص جمعیت.

ماده ۱۰- ترکیب و وظایف شورای عالی، هیات مدیره استان و شورای اجرایی شهرستان:

الف- اعضای شورای عالی عبارتند از:

- ۱- هفت نفر عضو منتخب مجمع عمومی به مدت چهار سال.
- ۲- چهار نفر از شخصیت های برجسته و صاحب نظر کشور، مطلع و مسلط به امور امدادی، بهداشتی، درمانی، امور جوانان و حقوق بشردوستانه با معرفی رییس جمهور به مدت چهار سال.
- ۳- رییس جمعیت.
- ۴- دبیرکل.
- ۵- خزانه دار کل.
- ۶- یک نفر از مدیران ارشد اجرایی جمعیت به انتخاب رئیس جمعیت.
- ۷- بازرسان (بدون حق رای).

۸- نماینده ولی فقیه در جمعیت با اذن معظم له.

ب- وظایف و اختیارات شورای عالی:

۱- تدوین سیاستهای کلان و پیشنهاد آن به مجمع عمومی .

۲- تنظیم برنامه و بودجه و ترازنامه سالانه جمعیت و ارائه آن به مجمع عمومی.

۳- تدوین راهکارهای لازم جهت اجرای مصوبات مجمع عمومی .

۴- تصویب آیین نامه های داخلی شورای عالی و آیین نامه های مالی، محاسباتی، معاملاتی و استخدامی و ضوابط ساختار تشکیلاتی و پست های سازمانی جمعیت.

۵- معرفی دو نفر مدیر مدبر شایسته از افراد واجد شرایط به رییس جمهور جهت انتخاب یکی از آنها به عنوان رییس جمعیت به مدت چهار سال.

۶- بررسی و تصویب پیشنهادات رییس جمعیت.

تبصره- نماینده ولی فقیه در جمعیت بر نحوه مصرف اموال اهدائی و تبدیل هدایای مردمی در صورت لزوم اداره موقوفات و تعیین خط مشی و امور فرهنگی در جهت انطباق با موازین شرعی نظارت خواهد کرد. اختیارات مصرح در این اصلاحیه نافذ وظایف و اختیارات مفوضه از سوی ولی فقیه نمی باشد.

ج- ترکیب و وظایف هیات مدیره استان عبارتند از:

۱- چهار نفر منتخب مجمع استان به مدت چهار سال.

۲- مدیرعامل.

۳- خزانه دار.

۴- یکی از معاونین جمعیت استان.

۵- مسؤول دفتر نمایندگی ولی فقیه در استان.

۶- بازررس یا بازرسان (بدون حق رای).

د- وظایف و اختیارات هیات مدیره استان عبارتند از:

۱- تدوین برنامه های کلی استان و پیشنهاد آن به مجمع استان.

۲- تنظیم برنامه و بودجه و ترازنامه سالیانه جمعیت استان و ارائه آن به مجمع استان.

۳- تدوین راهکارهای لازم جهت اجرای مصوبات مجمع مربوطه.

۴- معرفی دو نفر مدیر واجد شرایط به رییس جمعیت جهت انتخاب مدیر عامل.

۵- تصویب پیشنهادات مدیر عامل در چارچوب وظایف.

ه- اعضای شورای اجرایی شهرستان عبارتند از:

۱- چهار نفر منتخب مجمع شهرستان به مدت چهار سال.

۲- رییس شعبه.

۳- خزانه دار.

۴- معاون شعبه.

۵- بازرس یا بازرسان (بدون حق رای).

و- وظایف و اختیارات شورای اجرایی شهرستان عبارت است از:

۱- تدوین برنامه های کلی شهرستان مربوطه و ارائه آن به مجمع شهرستان.

۲- تنظیم برنامه و بودجه و ترازنامه سالیانه جمعیت مربوطه و ارائه آن به مجمع شهرستان.

۳- تدوین راهکارهای لازم جهت اجرای مصوبات شهرستان.

۴- معرفی دو مدیر واجد شرایط به مدیر عامل استان جهت انتخاب مدیر شعبه .

۵- تصویب پیشنهادات رییس شعبه در چارچوب وظایف.

ماده ۱۱- اعضای شورای عالی در قبال تصمیماتی که در اجرای وظایف شورا اتخاذ خواهند نمود دارای مسئولیت مشترک می باشند.

ماده ۱۲- جلسات شورای عالی حداقل ماهی یکبار تشکیل می گردد. رئیس جمعیت می تواند در شرایط اضطراری شخصاً به جای شورای عالی اتخاذ تصمیم نموده و گزارش آن را در اولین جلسه شورای عالی ارائه دهد. ترتیب اجرای این ماده را آیین نامه های جمعیت مشخص خواهند نمود.

ماده ۱۳ - دبیر کل جمعیت سمت معاون کل رئیس را در امور اداری و اجرایی به عهده داشته و موظف است گزارش اقدامات خود را به طور مستمر به رئیس و شورای عالی تسلیم نماید. دبیر کل نزد مراجع قانونی و دولتی و محاکم و سازمانها و ادارات و اشخاص حقیقی و حقوقی، نمایندگی رسمی جمعیت را با حق توکیل غیر دارا می باشد.

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات خزانه دار کل:

۱ - بکار بردن مساعی لازم در وصول درآمدها و ارایه پیشنهاد در مورد ایجاد انواع درآمدهای جدید ضمن اشتراک مساعی با دبیر کل.

۲ - حفظ دارایی ها و اموال و حقوق و منافع مالی جمعیت ضمن اشتراک مساعی با دبیر کل.

۳ - نظارت مالی برتنظیم و اجرای بودجه و مصرف هزینه ها.

۴ - تنظیم ترازنامه و تفریغ بودجه.

۵ - همکاری مشترک با دبیر کل جهت تخصیص اعتبار.

۶ - افتتاح حساب در بانکها و برداشتن از آن و نیز مسدود کردن حساب ها و صدور چک ها و سفته ها و اوراق بهادار و قبوض و انعقاد قراردادهای مالی (متفقاً با امضای خزانه دار کل و دبیر کل به عمل می آید).

۷ - ایجاد هماهنگی در امور مالی جمعیت.

تبصره ۱- معرفی امضاها ی مجاز کلیه شعب جمعیت به بانکها از طریق دبیر کل و خزانه دار کل به طور مشترک به عمل می آید.

تبصره ۲- در مواردی که خزانه دار کل هزینه کردن وجوهی را خلاف مقررات بداند، باید مراتب را کتباً به دبیر کل گزارش نماید و چنانچه توافق حاصل نشد، خزانه دار کل پس از گزارش کتبی امر به رئیس جمعیت و بازرسان و اخذ دستور کتبی از رئیس جمعیت، نسبت به امضاء اسناد اقدام می نماید و موظف است گزارش امر را برای وزیر امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور ارسال نماید.

ماده ۱۵ - وظایف و اختیارات بازرسان به قرار زیر است:

- ۱- بازرسی و نظارت مستمر بر اجراء و انطباق نحوه اداره امور جمعیت با اساسنامه و آیین نامه‌ها و مقررات داخلی و بین‌المللی جمعیت بالاخص در مواقع امداد و مددکاری اجتماعی.
- ۲- رسیدگی به کلیه حساب‌ها و دفاتر و اوراق و اسناد و مدارک مالی و درآمدها و دارایی‌های نقدی و جنسی و اوراق بهادار، در صورت لزوم با استفاده از خدمات کارشناسان و موسسات رسمی حسابرسی.
- ۳- اعلام کتبی تخلفات در نحوه اداره امور جمعیت و تجاوز از حدود اساسنامه و آیین نامه‌ها و مقررات به رئیس جمعیت و شورای عالی.
- ۴- بررسی و اظهار نظر درخصوص گزارش‌های سالانه شورای عالی، ترازنامه و تفریغ بودجه سال پیش، صورت‌دارایی و همچنین درباره صحت مطالب و اطلاعاتی که توسط شورای عالی در اختیار رئیس جمعیت گذاشته می‌شود.
- ۵- تهیه گزارش جامعی راجع به وضع جمعیت با توجه به بند فوق و تسلیم آن به رئیس جمعیت.

ماده ۱۶- جمعیت می‌تواند بر اساس نیاز و شرایط منطقه‌ای شعبی در مراکز استان و یا در مرکز بعضی از شهرستانها و بخشها و یا نمایندگی‌هایی در سایر مراکز تاسیس نماید. جمعیت استان دارای هیات مدیره‌ای مرکب از مدیر عامل، رئیس و خزانه دار و شعب دارای رئیس شعبه و نمایندگی دارای مسئول دفتر خواهند بود که حدود وظایف و اختیارات آنها را شورای عالی مشخص خواهد نمود.

تبصره- مدیران عامل و سرپرستان شعب استانها و شهرستانها باید افراد مؤمن و ملتزم به اسلام و قانون اساسی بوده و قبل از انقلاب اسلامی از عوامل حزب منحل رستائیز نباشند.

ماده ۱۷ - منابع مالی جمعیت علاوه بر آنچه که قانون در گذشته مشخص نموده است عبارت است از:

- ۱- چهل و دو درصد از درآمد حاصل از حق الثبت اسناد رسمی.
- ۲- پنجاه و پنج درصد از محل درآمد یک درصد کارمزد ثبت سفارشات.
- ۳- یک ریال از هر مراسله سفارشی و بیمه اعم از داخله و خارجه و مبلغ دو ریال از هر امانت پستی اعم از داخله و خارجه و مبلغ دو ریال و نیم از هر تلگراف اعم از داخله و خارجه که به وسیله‌ی الصاق تمبر خیریه از فرستندگان دریافت می‌شود.

۴-اعانات، عواید و اموالی که در اجرای تصمیمات و مصوبات مراجع و سازمانهای دولتی و شهری اختصاص به جمعیت داده می شود و همچنین اعانات مردمی و کمک های خارجی.

۵-کمک های دولت به منظور تامین منابع مالی کافی و تقویت و تحکیم نیروی جمعیت که باید همه ساله، ردیف اعتباری به عنوان اعانه در بودجه کل کشور منظور گردد.

۶-معادل یک درصد قیمت هر بلیط هواپیما و کشتی که از هر مسافر باید اخذ و به حساب جمعیت واریز گردد . تبصره- کمک های دولت که همه ساله در ردیف اعتباری به عنوان اعانه در بودجه کل کشور منظور می گردد، طبق این اساسنامه و مقررات و ضوابط خاص جمعیت به مصرف می رسد. دولت موظف است علاوه بر مبلغ فوق در شئون مختلف، بذل مساعدت و همکاری لازم را با جمعیت بنماید. * ۳

ماده ۱۸ - دولت موظف است کلیه وجوهی را که به موجب قانون تحت عنوان جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران وصول می نماید، به خزانه واریز و معادل آن را در بودجه سال آینده به حساب جمعیت منظور دارد.

ماده ۱۹- کلیه اموال و دارایی ها و اعتبارات جمعیت که از طریق عقود ناقله شرعی از قبیل وقف، صلح، هبه و امثال آن سابقاً و از این به بعد به تملک جمعیت در آمده و یا به وسیله جمعیت ایجاد و احداث شده است، کماکان در مالکیت جمعیت باقی مانده و کلیه مقررات و قوانینی که موجب تضییع حقوق شرعیه جمعیت شده باشد، لغو و بلااثر خواهد بود .

تبصره ۱- با حفظ مالکیت جمعیت، اداره موسسات بهداشتی درمانی و آموزش پزشکی کماکان به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

تبصره ۲-کلیه ارگانها، نهادها، سازمانهای دولتی، نیروهای نظامی و انتظامی موظفند ظرف مدت یک سال از تصویب این قانون نسبت به تخلیه ساختمانها، املاک و مستغلات جمعیت و تحویل آن اقدام نمایند. در غیر این صورت تصرف غیر قانونی محسوب گردیده و دادگاه خارج از نوبت نسبت به صدور حکم تخلیه مبادرت خواهد نمود.

ماده ۲۰- جمعیت و موسسات وابسته به آن و شرکتهایی که حداقل نود و نه درصد (۹۹درصد) سهام آنها متعلق به جمعیت باشد و درآمدهای آن در راستای اهداف و وظایف جمعیت به مصرف برسد از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی، حق الثبت و هر گونه عوارض دیگر در مورد اموال، املاک، مستغلات، وسائط نقلیه، کالاها و خودروهای اهدایی و کلیه خریدهای خارجی و واردات تجهیزات ضروری و حیاتی امداد و نجات معاف می باشد. جمعیت از پرداخت کلیه هزینه های دادرسی در تمام مراحل رسیدگی معاف است. * ۴

ماده ۲۱- برای مقابله با پیش آمدها و حوادث و تامین نیازمندیهای آتی جمعیت همه ساله مبلغی معادل ۵ درصد کل بودجه سالیانه جمعیت به عنوان ذخیره احتیاط به حساب اندوخته جمعیت منظور می شود.

ماده ۲۲- خدمت در جمعیت افتخاری است. مگر در مورد پست هایی که بنا به دلایل اداری و تشکیلاتی و یا به موجب قوانین و مقررات کادر ثابت و حقوق بگیر لازم داشته باشد .

تبصره- جمعیت موظف است ظرف ۵ سال نیروهای زائد خود را بازخرید یا بازنشسته نموده و حتی المقدور از افراد داوطلب خدمت افتخاری به صورت تمام وقت یا نیمه وقت استفاده نماید.

ماده ۲۳- امور استخدامی کارکنان اداری ثابت و حقوق بگیر جمعیت، تابع قوانین و مقررات استخدام کشوری است و مشاغل کارگری مشمول قانون کار خواهد بود. از نظر بیمه، کارکنان جمعیت تابع قانون تامین اجتماعی و مشمول ماده (۱۱۴) این قانون می باشند. * ۵

تبصره ۱- ضوابط سنی و مدت خدمت برای احتساب مستمری بازنشستگی کارکنان جمعیت قبل از موعد مقرر تابع ضوابط و مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهد بود.

حقوق بازنشستگی این افراد طبق تبصره ذیل ماده (۷۷) قانون تامین اجتماعی تعیین و به وسیله سازمان تامین اجتماعی برقرار و پرداخت می گردد. * ۶

تبصره ۲- با توجه به شرایط جمعیت و تعدیل نیروی انسانی و استفاده از نیروهای داوطلب، افرادی که به استناد تبصره ماده (۲۲) اساسنامه بازنشسته می شوند نیاز به درخواست بازنشستگی نداشته و در صورت داشتن حداقل ۲۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه با احتساب مدت خدمت وظیفه بدون شرایط سنی با سنوات خدمت بازنشسته خواهند شد. * ۷

تبصره ۳- نقل و انتقال کارکنان رسمی جمعیت به وزارتخانه ها و سایر سازمان ها و شرکت ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت و بالعکس با احتساب سوابق خدمتی بلامانع است .

ماده ۲۴- جمعیت در رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان ثابت و حقوق بگیر مشمول قوانین و مقررات دولتی است.

ماده ۲۵- نحوه رسیدگی به اختلافات احتمالی فی مابین کارکنان و جمعیت را

آیین نامه استخدامی جمعیت پیش بینی خواهد نمود. به هر حال موضوع، از شمول قانون کار خارج است.

ماده ۲۶- شکایت از تصمیمات و اقدامات جمعیت مشمول قانون و مقررات دیوان عدالت اداری است .

توضیحات:

۱- با توجه به بند الف ماده ۱۰ و شق ۵ بند ب ماده ۱۰ این اساسنامه، شورای عالی بالاترین مقام جمعیت هلال احمر می باشد که وظیفه معرفی دو نفر حائز شرایط جهت انتخاب به عنوان رئیس جمعیت به مقام محترم رئیس جمهور را دارا می باشد، بنابراین حکم تأیید وزارت بهداشتی (سابق) مندرج در قسمت آخر ماده فوق اشاره و مفاد تبصره ۴ قانون مذکور منتفی می باشد .

۲- بر اساس تبصره ۴ ماده واحده قانون وظایف و مسئولیت های جمعیت هلال احمر رئیس جمعیت با پیشنهاد وزیر بهداشتی و تأیید هیات وزیران و با حکم وزیر مذکور به این سمت منصوب و یا عزل می شود.

۳- منابع مالی جمعیت در گذشته که در ماده ۱۷ این اساسنامه بدان اشاره شده بشرح ذیل بوده که از اساسنامه داخلی جمعیت شیر و خورشید سابق مصوب ۱۳۵۳ هیات مرکزی جمعیت استخراج و ذیلا به چاپ رسیده است :
الف) دارائی های موجود جمعیت و عواید آنها .

ب) عضویت اعضاء جمعیت

ج) وجوه و اموال اهدائی نیکوکاران اعم از وقف، وصیت، صلح، هبه و امثال آنها

د) وجوه و اموالی که از طریق استمداد ملی یا برگزاری جشن ها و مراسم و هفته های مخصوص جمعیت و سازمان های وابسته به آن یا فروش های خیریه و مواردی از این قبیل عاید جمعیت می شود.

ه) وجوه و اموالی که در موقع بروز حوادث و سوانح به صورت کمک های داوطلبانه مردم و سازمانها و موسسات دولتی و خصوصی یا بین المللی به جمعیت اهداء می شود.

و) اعانات یا عواید و اموالی که در اجرای تصمیمات انجمن های شهر و شهرستان و استان و شهرداری و امثال آن به جمعیت اختصاص داده می شود.

ز) سپرده ها و سهام و سرمایه های جمعیت و سازمان های وابسته به آن، در بانکها، شرکت ها و موسسات بازرگانی و انتفاعی و درآمد آنها.

ح) اعانات دولت و عوایدی که بر اساس قوانین مصوب مجلس تحصیل می شود.

۴- به استناد تبصره ۳ ماده ۵ و متن ماده ۱۰ قانون اصلاح موادی از برنامه سوم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولید کنندگان کالا ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی (تجمع عوارض) کلیه معافیت‌ها، تخفیف‌ها در خصوص عوارض و وجوه دریافتی شهرداریها لغو گردید که جمعیت نیز از این قاعده مستثنی نمی باشد و از تاریخ اجرای قانون مذکور (۱/۱/۸۲) موظف به پرداخت عوارض شهرداری ها می باشد، لکن معافیت جمعیت در خصوص موارد اشاره شده در ماده ۲۰ قانون اساسنامه به قوت خود باقی است. لازم به یادآوری است که از تاریخ ۱/۷/۸۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده جایگزین قانون تجمع عوارض گردیده است.

۵- متن ماده ۱۱۴ قانون تامین اجتماعی: ضوابط سنی و مدت خدمت برای احتساب مستمری بازنشستگی کارکنان سازمان قبل از موعد مقرر تابع ضوابط و مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهد بود. حقوق بازنشستگی این افراد برابر با متوسط حقوق و مزایای دریافتی دو سال آخر خدمت که مآخذ پرداخت حق بیمه بوده است، می باشد.

۶- متن ماده ۷۷ قانون تامین اجتماعی: میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی و پنجم متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از صدصد متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

۷- به موجب قانون اصلاح موادی از قانون اساسنامه جمعیت مصوب ۲۲ اسفند ۱۳۷۴ مهلت مقرر در ماده ۲۲ برای مدت ۵ سال تمدید گردیده است.